

REGULATIV

For

Kommunevandløb nr. 41.

Daruprenden med Møllerenden

i

Lejre- og Roskilde kommuner

FORORD

Regulativet er opdelt i 3 dele. Del 1 omhandler de specifikke bestemmelser for Daruprenden. Del 2 indeholder alle fælles bestemmelser for vandløbene i Lejre Kommune, og del 3 er redegørelsen til regulativet for Daruprenden.

Del 1 indeholder:

- grundlaget for regulativet.
- vandløbets dimensioner.
- bygværker (broer, markoverkørsler etc.)
- vedligeholdelsesbestemmelser.
- tidspunkt for ikrafttræden og revision.

Del 2 indeholder:

- generelle administrative bestemmelser.
- bredejerforhold.
- bestemmelser om sejlads
- vedligeholdelsesprincipper.
- bestemmelser om tilsyn.

Del 3, "Redegørelse til regulativ for Daruprenden med Møllerenden", indeholder et kort resume af det planlægningsmæssige grundlag i regionplanlægningen, der har betydning for vandløbet og de vandløbsnære arealer.

Der er desuden foretaget en kort gennemgang af de væsentligste afsnit i selve regulativet.

Kortmateriale er vedlagt som bilag til regulativet.

DEL 1

SPECIFIKKE BESTEMMELSER FOR

Daruprenden med Møllerenden

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. BETEGNELSE AF VANDLØBENE	1
3. VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER	2
3.1 Stationering og afmærkning	2
3.2 Dimensioner	2
4. BYGVÆRKER	6
4.1 Broer og overkørsler	6
4.2 Tilløb	7
5. BESKRIVELSE AF VANDLØBENE	7
5.1 Målsætning	8
6. VEDLIGEHOJDELSE	8
6.1 Fordeling af udgifter	9
7. REVISION	9
8. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN	9

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

Til grund for regulativet ligger:

- Regulativ af 23/12 1982 for Daruprenden..
- Tillægsregulativ til samtlige vandløbsregulativer i Lejre kommune af september 1987.
- Opmåling af 1996 for strækningen st.1354-1948.
- Vandløbsloven (lov nr. 302 af 9. juni 1982).
- Lov om ændringer af vandløbsloven (lov nr. 404 af 19. maj 1992).
- Bekendtgørelse om klassifikation, registrering og regulativer for offentlige vandløb (bekendtgørelse nr. 49 af 15. februar 1985).

Der er nærmere redegjort for det planlægningsmæssige grundlag i redegørelsen til regulativet.

Daruprenden st. 0-1354 og st 1900-2956 samt Møllerenden er ikke opmålt i forbindelse med regulativets revision.

2. BETEGNELSE AF VANDLØBENE

Regulativet omfatter Daruprenden fra Darup Mose til udløbet i Langvad Å, i alt 2956 m hvoraf 835 m er rørlagt. Lejre Kommune er vandløbsmyndighed for denne strækning.

Regulativet omfatter desuden omløbet Møllerenden, som begynder i Daruprendens st. 2490 og igen udmunder i Daruprendens st. 2750, ialt 218 m hvoraf 28 m er rørlagt. Lejre Kommune er vandløbsmyndighed for Møllerenden.

Daruprenden er på strækningen st. 0-88 grænsevandløb mellem Lejre- og Roskilde kommuner. På denne strækning er vandløbsmyndigheden delt mellem Lejre- og Roskilde kommuner.

Om vandløbenes beliggenhed m.m. henvises i øvrigt til oversigtskort i bilag til regulativet.

3. VANDLØBENES SKIKKELSE OG DIMENSIONER

3.1 Stationering og afmærkning

Daruprenden er stationeret fra begyndelsepunktet ved Darup Mose (st. 0) til udløbet i Langvad Å (st. 2751). Møllerenden er stationeret fra fraløbet fra Daruprenden (st. 0) til udløbet i Daruprenden (st. 218).

Stationeringen svarer til afstanden fra begyndelsepunkterne i m.

Daruprenden er afmærket med 2 skalapæle, tab. 3.1.

Tabel 3.1

Skalapæl nr.	Station	Skalanulpunkt (m DNN)
1	1625	29.54
2	1900	29.17

Skalapælenes placering. Skalanulpunktet angiver den teoretiske regulativfastsatte bundkote.

3.2 Dimensioner

Kravene til skikkelse for de enkelte strækninger er kort angivet herunder. For en grundigere gennemgang henvises der til del 3: "Redegørelse til regulativ for Daruprenden".

DARUPRENDEN

St. 0-451, st. 900-968 og st. 1354-1900

Der er fastsat krav til opretholdelse af et mindste tværsnitsareal svarende til de teoretiske dimensioner, der er angivet i tabel 3.2.1. Det eksisterende vandløbsprofil kan således antage en vilkårlig form under forudsætning af, at dette tværsnitsareal opretholdes. Dimensionskravene gælder for vinter- og forårsperioden fra 1. december til 1. april.

St. 451-900 og st. 968-1354

Strækningerne er rørlagt.

St. 1900-2956

Der er ikke opstillet krav til skikkelse. Vedligeholdelsen foretages under hensyn til vandløbets dynamiske skikkelse.

MØLLERENDEN

St. 0-134 og st. 172-218

Der er ikke opstillet krav til skikkelse. Vedligeholdelsen foretages under hensyn til vandløbets dynamiske skikkelse.

St 134-144

Stenstryget skal bevares med de anførte dimensioner.

St. 144-172

Strækningen er rørlagt.

Vandløbenes dimensioner er anført i tabel 3.2.1 og 3.2.2.

Daruprenden**Tabel 3.2.1**

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (‰)	Bundbredde/ rørdiameter (m)
0	Begyndelsespunkt	31.69	x	x
			0.24	0.60
451	Indløb	31.58	x	x
	Rørlagt strækning		0.80	Ø 0.80
900	Udløb	31.22	x	x
			3.53	0.60
968	Indløb	30.98	x	x
	Rørlagt strækning		9.23	
1059	Brønd	30.14	x	
	Rørlagt strækning		1.49	
1126	Brønd	30.04	x	Ø 0.80
	Rørlagt strækning		0.94	
1190	Brønd	29.98	x	
	Rørlagt strækning		1.10	
1354	Udløb	29.80	x	x
			0.95	
1880	Knæk	29.30	x	0.60
			6.0	
1900		29.17	x	x
			efter terræn	fri
2956	Udløb i Langvad Å	x	x	x

Dimensioner for Daruprenden. For åbne strækninger med krav til skikkelse er anlægget fastlagt til 1:1.

Møllerenden

Tabel 3.2.2

Station (m)	Betegnelse	Bundkote (m DNN)	Fald (‰)	Bundbredde/ rørdiameter (m)
0	Begyndelsespunkt	25.50	x	x
			efter terræn	frit
134		24.50	x	x
	Stenstryg		213	-
142		22.80	x	x
			375	-
144	Indløb	22.05	x	x
	Rørlagt strækning		38.57	Ø 0.50/0.60
172	Udløb	20.97	x	x
			efter terræn	frit
218	Udløb i Daruprenden	x	x	x

Møllerenden, teoretiske dimensioner. Anlægget er fastlagt til 1:1 på strækningerne st. 0-134 og st. 172-218.

4. BYGVÆRKER

4.1 Broer og overkørsler

Over Daruprenden fører følgende broer og overkørsler:

Tabel 4.1.1

Station (m)	Betegnelse	Slug/ rørdiameter (m)	Kote indløb/ udløb	Ejerforhold
88-92	Overkørsel	Ø 0.80	31.67/31.67	Matr. nr. 9 ^a , Gø- derup By og 11 ^a , Glim By
2671-2679	Overkørsel	Ø 0.60	21.88/21.84	Matr. nr. 14 ⁱ , Gø- derup By
2750-2762	Overkørsel, Gø- derupvej	Ø 1.25	20.43/20.00	Lejre Kommune
2946-2952	Overkørsel, bag- fald	Ø 1.00	18.30/18.23	Matr. nr. 9 ^b og 14 ^b , Gøderup By

Broer og overkørsler over Daruprenden.

I henhold til regulativ af 23/12 1982 skal fremtidige overkørsler over Daruprenden have en indvendig rørdiameter på 1.10 m.

Møllerenden

Der er hverken registreret broer eller overkørsler over Møllerenden.

4.2 Tilløb

Følgende tilløb er registreret:

Daruprenden

Tabel 4.2.2

Station (m)	Betegnelse	Bredde / rørdiameter (cm)	Bundkote udløb (m DNN)
1384	Rørtilløb	Ø 60	-
2750	Åbent tilløb, Møllerenden	-	-

Tilløb til kvl. 41 registreret ved opmåling i 1995.

Møllerenden

Der er ikke registreret tilløb til Møllerenden.

5. BESKRIVELSE AF VANDLØBENE

Daruprenden

På vandløbets åbne strækninger indtil st. ca. 1900 er faldet svagt til jævnt. Bunden består overvejende af mudder med underliggende sand samt enkelte grus og sandbanker.

Vandløbet er på strækningen noget skygget af brinkernes græs- og urtevegetation.

Grøden domineres af Pindsvineknop og Tagrør. Brinkerne er bevokset med græs og urtevegetation, som stedvist domineres af Nælde/Dueurt og Tagrør.

Vandløbet er på strækningen omgivet af landbrugsjord.

Fra st. 1900-2956 er faldet stort til kraftigt. Bunden er overvejende fast og består af grus og sten.

Vandløbet er her noget skygget af brinkernes græs- og urtevegetation. Fra st. ca 2100-2750 er vandløbet generelt stærkt skygget af busk- og trævækst.

Hvor vandløbet er stærkt skygget er grødevæksten kun svagt udviklet. På de mere lyseksponerede strækninger domineres grøden af Tagrør og Sødgræs. Indtil st. 2100 domineres brinkernes bevoksning af Tagrør.

Vandløbet er på strækningen omgivet af mose, landbrug og bebyggelse.

Møllerenden

Faldet varierer fra jævnt til overordentligt kraftigt. Bunden varierer tilsvarende mellem mudderblandet sand og sten/grus.

Vandløbet er på de øverste ca 20 m stærkt skygget af brinkernes vegetation og af busk- og trævækst. Herefter skygges vandløbet kun af spredt trævækst.

På besigtigelsestidspunktet var vandløbet på strækningen st. ca 20-134 omdannet til anedam, og fra st. 172 indgår vandløbet i haveanlæg. Grøde forekom derfor praktisk taget ikke i vandløbet.

5.1 Målsætning

I henhold til Vandområdeplan for Roskilde Amt af 1993 er Daruprenden målsat B3, karpefi-skevand. Målsætningens betydning er nærmere defineret i redegørelsen til dette regulativ.

6. VEDLIGEHOLDELSE

Vandløbets vedligeholdelse foranstaltes udført af Lejre Kommune. Kravene til vedligeholdelse er kort beskrevet herunder. For yderligere beskrivelse af vedligeholdelsens udførelse henvises der til del 2 "Generelle bestemmelser for vandløbene i Lejre kommune".

Daruprenden

Strækningerne st. 0-451, st. 900-968 og st. 1354-1900 kontrolleres 1 gang årligt i perioden ultimo august - primo september. Hvor det er påkrævet, iværksættes grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde, samt evt kantskæring, senest 14 dage efter kontrollen. Grødeskæringen skal være udført senest 15. oktober.

Daruprenden er på strækningerne st. 451-900 og 968-1354 rørlagt. Der foretages inspektion af brønde og til- og afløb 1 gang årligt i perioden ultimo august - primo september. Sandaflejringer i brønde og ledninger fjernes hvor vandløbsmyndigheden finder det nødvendigt af hensyn til vandafledningsevnen.

Strækningen st. 1900-2100 kontrolleres 2 gange årligt i perioderne juni måned og ultimo august - primo september. Hvor vandløbet ikke selv friholder en strømrrende, slås grøden således, at en strømrrende etableres i den halve vandløbsbredde. Grødeskæring, samt evt kantskæring, iværksættes senest 14 dage efter kontrollen. Grødeskæringen skal være udført senest 15. august henholdsvis 15. oktober.

Strækningen st. 2100-2956 kontrolleres 1 gang årligt i perioden ultimo august - primo september. Hvor det er påkrævet fjernes større brinkudskridninger, sammenskyllede grene etc. Er grødeskæring lokalt nødvendig, slås grøden således, at en strømmende etableres i den halve vandløbsbredde.

Møllerenden

Møllerenden vedligeholdes som Daruprenden st. 2100-2956.

6.1 Fordeling af udgifter til vedligeholdelse og administration

I henhold til regulativ af 23/12 1982 fordeles udgifter til vedligeholdelse af grænsevandløbsstrækningen - Daruprenden st. 0-88 - ligeligt mellem Lejre og Roskilde kommuner således, at Roskilde Kommune afholder vedligeholdelsen indtil st. 44, og Lejre Kommune afholder vedligeholdelsen fra st. 44.

7. REVISION

Regulativet skal optages til revision såfremt der sker væsentlige ændringer i regulativets planlægningsmæssige grundlag, eller iøvrigt såfremt vandløbsmyndigheden finder behov herfor.

8. REGULATIVETS IKRAFTTRÆDEN

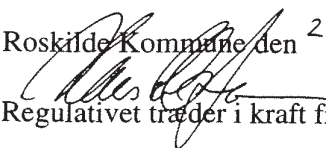
Regulativet har været bekendtgjort og fremlagt til gennemsyn i 8 uger med adgang til at indgive evt. indsigelser og ændringsforslag inden den 25/8 1997.

Regulativet er herefter vedtaget af kommunalbestyrelsen for:

Lejre Kommune den 9 /10-1997.

Roskilde Kommune den 22 /10 1997 for så vidt angår de første 80 m.

Regulativet træder i kraft fra datoen for dets vedtagelse.

DEL 2

GENERELLE BESTEMMELSER FOR
VANDLØBENE I LEJRE KOMMUNE

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER	1
2. SEJLADS	1
3. BREDEJERFORHOLD	2
4. VEDLIGEHOEDELSBESTEMMELSER	5
4.1 Indledning	5
4.2 Vandløbsmyndighed	6
4.3 Terminer for slåning af brinkvegetation og oprensning	6
4.4 Grødeskæring i strømrønde	7
4.5 Grødeskæring i fuld bundbredde	7
4.6 Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse	8
4.7 Skæring af kant- og bredvegetation	8
4.8 Oprensning af sand og mudder	9
4.9 Oplægning af oprenset materiale	9
4.10 Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne	9
5. TILSYN	10

1. ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER

Vandløbene administreres af Lejre Kommune, der er vandløbsmyndighed. For grænsevandløb kan der foreligge særlige aftaler. Disse fremgår af regulativerne for de enkelte vandløb.

1. Vandløbet med bygværker m.v. skal vedligeholdes således, at den for vandløbet fastsatte teoretiske skikkelse ikke ændres.
2. Vandløbenes vedligeholdelse påhviler Lejre Kommune. Fornyelse (hel eller delvis) af rørlagte strækninger påhviler ejerne.
3. I tilfælde af hel eller delvis omlægning af rørledninger behandles sagen af vandløbsmyndigheden som reguleringssag.
4. Bygværker - såsom styrt, stryg og skråningssikringer - der er udført af hensyn til vandløbet, vedligeholdes som dele af vandløbet.

Vedligeholdelsen af øvrige bygværker - broer, stemmeværker, overkørsler og vandingsanlæg m.v. - påhviler de respektive ejere eller brugere. Ejerne eller brugerne har pligt til at optage den slam, grøde m.v., der samler sig ved bygværkerne, jvnf. vandløbslovens § 27, stk. 4.

Vedligeholdelsen af styrt, overkørsler, stemmeværker, fisketrapper mv. skal ske på en sådan måde, at passagemulighederne for fisk og vandløbets lavere fauna sikres og såvidt muligt forbedres.

Bygværker, der ikke vedligeholdes forsvarligt, kan på vandløbsmyndighedens foranledning istandssættes eller fjernes på ejerens bekostning efter forudgående varsel, jvnf. vandløbslovens § 54.

5. Beplantningen langs vandløbet må ikke fjernes af hensyn til dens grødebegrænsende virkning, brinkernes stabilitet, og værdien som fiskeskjul.

Vandløbsmyndigheden kan foretage beplantning indenfor 2 m banketten.

2. SEJLADS

Vandløbsmyndigheden har besluttet et generelt forbud mod sejlads med såvel motordrevne som ikke motordrevne fartøjer.

Forbudet gælder ikke vandløbsmyndighedens sejlads i forbindelse med tilsyn, vedligeholdelse eller restaureringsarbejder.

3. BREDEJERFORHOLD

1. På 2 m brede banketter langs vandløbets øverste kant må der i landzone ikke dyrkes, foretages jordbehandling, plantes eller opføres bygværker, jvnf. vandløbslovens § 69.

Dog kan vandløbsmyndigheden give tilladelse til beplantning, såfremt det måtte være ønskeligt af hensyn til begrænsning af grødevækst, stabilisering af brinkerne eller med henblik på at skabe fiskeskjul.

2. De til vandløbet grænsende ejendommers ejere og brugere er i øvrigt pligtige at tåle de fornødne vedligeholdelsesarbejders udførelse, herunder transport af materialer og maskiner og disses arbejde langs vandløbets bredder, hvorved bemærkes, at arbejdsbæltet normalt ikke bliver over 5 m bredt. Bygninger, bygværker, faste hegn, beplantninger, udgravninger og lignende anlæg af blivende art må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse anbringes vandløbets øverste kant nærmere end 5 m, og for rørlagte strækninger ikke rørledningernes midte nærmere end 5 m.
3. Arealer som grænser til vandløbet må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse benyttes til løsdrift, medmindre der sættes forsvarligt hegn langs med og mindst 1 m fra øverste vandløbskant (kronekant). Sådanne hegn skal ved vandløbsbredden forsynes med letoplukkelige led eller lignende i mindst 5 m bredde, således at maskinel vedligeholdelse er mulig. Det skal være muligt at køre langs vandløbet i et 5 m bredt bælte, hvorfor det anbefales at hegnet opsættes enten i 1 m eller 6 m afstand fra kronekant. Hvor hegnet er til gene for den nødvendige udførelse af vedligeholdelsen, har bredejeren (brugeren) pligt til at fjerne dette efter krav fra vandløbsmyndigheden.
4. Ved tilrettelæggelsen af vedligeholdelsesarbejdet skal ulemper, som ejere og brugere skal tåle, jvnf. vandløbslovens § 28, søges fordelt ligeligt på begge sider af vandløbet. Ensidig oplægning af grøde mv. kan dog forekomme, hvor beplantning, terrænforhold eller andet gør det påkrævet.
5. Fyld m.v. fra oprensningen, der fremkommer ved vandløbets regulativmæssige vedligeholdelse, har brugerne af de tilstødende arealer pligt til at fjerne mindst 5 m fra vandløbskanten eller at sprede i et ikke over 10 cm tykt lag inden hvert års 1. maj af hensyn til faren for ensilering og efterfølgende udvaskning af næringsstoffer til vandløbet.

Det påhviler den enkelte ejer eller bruger selv at undersøge, om der er oplagt fyld, som skal fjernes eller spredes. Unnlader en ejer eller bruger at fjerne fyldet, kan vandløbsmyndigheden 2 uger efter, at ejeren eller brugeren har modtaget skriftlig varsel, lade arbejdet udføre på den pågældendes bekostning.

6. I henhold til vandløbslovens § 6 må ingen bortlede vandet fra vandløbet, eller foranledige at vandstanden i vandløbet forandres eller vandets frie løb hindres.

Regulering, herunder rørlægning af vandløbet, må kun finde sted efter vandløbsmyndighedens bestemmelse, jvnf. vandløbsloven. I det hele taget må ingen uden tilladelse fra vandløbsmyndigheden foretage foranstaltninger ved vandløbet med anlæg, hvorved tilstanden ved disse kommer i strid med bestemmelserne i dette regulativ eller vandløbsloven.

7. Vandløbet må ikke tilføres faste stoffer, haveaffald, spildevand eller andre væsker, der forårsager aflejringer i vandløbet eller forurener dets vand, ligesom sådanne stoffer ikke må oplagres nærmere end 2 m fra vandløbets øverste kant eller sådan, at der er fare for, at vandløbet forurenes, jvnf. miljøbeskyttelseslovens § 27, stk. 1.
8. De tilgrænsende lodsejere kan uden tilladelse oppumpe vand fra vandløbene til kreaturvanding med mulepumpe eller evt. vindpumpe. Vandløbsmyndigheden kan meddele tilladelse til indretning af egentlige vandingssteder udgravet udenfor vandløbets profil. Anden vandindtagning må ikke finde sted uden tilladelse, jvnf. vandforsyningslovens bestemmelser.
9. Nye tilløb, og tilløb der reguleres, skal forsynes med en 4 m bred overkørsel ved udløbet til brug ved transport af materiel, der anvendes til vandløbets vedligeholdelse.
10. Nye overkørsler og omlægning af overkørsler, rørlægning, krydsning med kabler, rør og lignende kræver i hvert enkelt tilfælde vandløbsmyndighedens tilladelse.

Nye og omlagte overkørsler skal etableres således, at 1/5 af rørets diameter ligger under den regulativmæssige bundkote.
11. De opsatte skalapæle/kantpæle må ikke beskadiges eller fjernes. Sker dette, er den for beskadigelsen eller fjernelsen ansvarlige pligtig til at bekoste retableringen.
12. Beskadiges vandløbet, diger, bygværker eller andre anlæg ved vandløbet eller foretages foranstaltninger i strid med vandløbsloven kan vandløbsmyndigheden meddele påbud om genoprettelse af den tidligere tilstand.

Er et påbud ikke efterkommet inden udløbet af den fastsatte frist, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne på den forpligtedes regning, jvnf. vandløbslovens § 54.

Er der fare for, at betydelig skade kan ske på grund af usædvanlige nedbørsforhold eller andre særlige forhold, kan vandløbsmyndigheden foretage det fornødne uden påbud og på den forpligtedes regning, jvnf. vandløbslovens § 55.

13. Udløb fra drænledninger skal udføres og vedligeholdes af ejerne således, at de ikke gør skade på vandløbets skråninger. Udførelse af andre rørledninger må kun ske efter forud indhentet tilladelse fra vandløbsmyndigheden.

Nye dræntilløb må ikke uden vandløbsmyndighedens tilladelse placeres dybere end 20 cm over den i regulativet angivne kote for henholdsvis vandløbets bund eller strømrændens bund.

14. Overtrædelse af bestemmelserne i regulativet straffes med bøde, jvnf. § 85 i vandløbsloven.

4. VEDLIGEHOEDELSBESTEMMELSER

4.1 Indledning

Vedligeholdelsen af vandløbene skal gennemføres således, at den medvirker til, at målsætningerne i vandområdeplanerne kan opnås.

Det vil i korte træk sige, at der, hvor det er muligt, gennemføres grødeskæring i en smal og bugtet strømrende, som bedst tilgodeser fiskenes og vandløbsinsekternes krav til levestedet, se fig 4.1. Denne form for grødeskæring anvendes især i de fiskevandmålsatte vandløb (B1 - B3).

Hvor grødeskæring i strømrende ikke sikrer en tilstrækkelig vandaflledningsevne, må grøden skæres i fuld bundbredde, se fig 4.2. Denne type vedligeholdelse finder mest anvendelse i vandløb med lempet målsætning (C,D,E,F). Hvis bundbredden i vandløbet er større end den bredde der angives i regulativets del 1 - og den teoretiske skikkelse samtidig er større end krævet - skal grøden dog kun skæres i den bredde, som regulativet angiver.

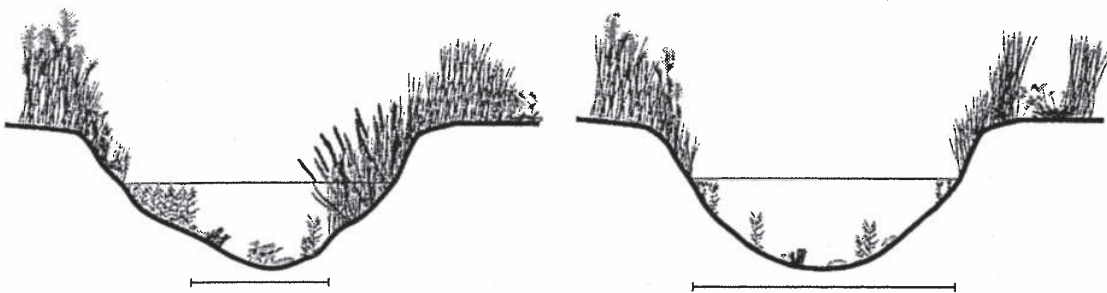

Fig. 4.1 Grødeskæring i strømrende.

Fig.4.2 Grødeskæring i fuld bundbredde.

Ved begge former for grødeskæring må der skelnes mellem de forskellige arter af vandløbsplanter. Nogle arter med bløde stængler har ikke har nogen væsentlig vandstandsende effekt, når de forekommer i mindre, spredte, grødebanks, fordi de ikke bliver særligt høje, og fordi vandet kan trykke dem ned mod bunden, hvis der pludseligt løber meget vand i vandløbet. Det gælder f. eks. arterne Vandstjerne, Vandaks og Mærke. Det er vigtigt for vandløbets fisk og andre dyr, at der er vandplanter at gemme sig i og at leve på. Derfor skal der altid efterlades mange puder af disse vandplanter ved grødeskæringen.

Andre arter med stivere stængler kan yde så stor modstand mod vandets strøm, at resultatet kan blive oversvømmelse. Det drejer sig især om arterne Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. Disse arter er det som regel nødvendigt at regulere. Men arterne kan også være nyttige. I vandløb der er unødvendigt brede, kan man undlade at skære de stivstænglede planter langs vandløbets sider. På denne måde kan vandstrømmen om sommeren koncentreres i vandløbets midte. Strømmen bliver derfor hurtigere midt i vandløbet og derved opnås 3 fordele: Vandløbet kan ikke så let sande til, forholdene for vandløbets fisk og andre dyr forbedres og vandløbet kommer til at se mere naturligt ud.

Enkelte vandløbsstrækninger er opført som naturvandløb hvor egentlig vedligeholdelse ikke er nødvendig. Det er typisk vandløbsstrækninger med ringe grødevækst, kraftigt fald og god strøm, hvor der ikke er risiko for tilgroning eller væsentlig aflejring af sand og mudder.

En mere skånsom vedligeholdelse af vandløbene efter ovenstående retningslinjer vil ikke væsentligt påvirke vandafledningsevnen.

4.2. Vandløbsmyndighed

Lejre Kommune er vandløbsmyndighed og Lejre Kommunes tekniske forvaltning foranstalter vandløbene vedligeholdt ved egen foranstaltning eller i entreprise. For grænsevandløb kan der dog foreligge særlige aftaler. Disse aftaler fremgår af regulativernes del 1.

4.3. Terminer for slåning af brinkvegetation og oprensning

Terminer for kontrol med grødevæksten, grødeskæring og manuel fjernelse af mindre lokale sedimentaflejringer er angivet i den specifikke del for hvert enkelt vandløb.

15. august til 15. oktober: Slåning af brinkvegetation kan iværksættes i perioden af hensyn til vandafledningsevnen. Såfremt vandløbsmyndigheden skønner, at vegetationen frembyder risiko for nedskridning af brinkerne ved istræk, kan slåning af kant- og brinkvegetation foretages på udsatte steder, dog tidligst 1 oktober.

15. august til 15. november: Maskinel oprensning kan foretages i perioden.

4.4 Grødeskæring i strømrende

Ved strømrendeskæring skæres grøden såvidt muligt i en slynget strømrende. Hvor der forekommer en naturlig strømrende i vandløbet skæres grøden i kanterne af denne, således at strømrenden opnår den i regulativet angivne bredde. Forekommer der 2 naturlige strømrender skal disse såvidt muligt opretholdes og skæres således, at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrendebredde.

I vandløb hvor der ikke forekommer en naturlig strømrende skæres grøden i en slynget strømrende, hvor strømrendens bølgelængde som hovedregel skal være 10-14 gange vandløbets naturlige bundbredde. Der kan, hvor forholdene taler for det, etableres 2 strømrender, således at den samlede bredde af disse svarer til den i regulativet angivne strømrendebredde.

I strømrenden skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. På strækninger med et kraftigt fald og fast bund bestående af sand/grus/sten skæres pletvis forekommende grødebanks af Vandstjerne, Vandaks og Mærke ikke.

Såfremt der foretages strømrendeskæring 2 gange årligt, skæres der ikke grøde i området uden for strømrenden (brinkfoden) i forbindelse med 1. skæring. Ved 2. skæring skæres stivstænglede arter uden for strømrenden efter vandløbsmyndighedens skøn, mens lav pudeformet grødevegetation efterlades.

Hvor der kun sker vedligeholdelse 1 gang årligt, skæres stivstænglede arter uden for strømrenden efter vandløbsmyndighedens skøn, mens lav pudeformet grødevegetation efterlades.

Grødeskæringen skal fortrinsvis udføres manuelt. Kun hvor særlige forhold f. eks. blød bund eller stor vanddybde betinger det, kan der foretages maskinel skæring.

4.5. Grødeskæring i fuld bundbredde

Ved grødeskæring i fuld regulativmæssig bundbredde skæres stivstænglet vegetation fuldstændigt. Det drejer sig overvejende om opretvoksende former af Pindsvineknop, Tagrør og Dunhammer. Der efterlades pletvist grødebanks af ikke væsentlig vandstandsende arter, som f. eks. Vandstjerne, Vandaks og Mærke.

Grødeskæringen kan udføres maskinelt eller manuelt efter vandløbsmyndighedens bestemmelse.

4.6. Grødeskæring i vandløb uden krav til skikkelse

For denne type vandløb er der ikke opstillet krav til grønnskæring, hvor der forekommer en naturlig strømrende. Hvis der ikke findes en naturlig strømrende, kan der foretages skæring af en strømrende på indtil halvdelen af den aktuelle bundbredde i vandløbet. Grønnskæring skal foretages manuelt.

4.7. Skæring af kant- og bredvegetation

Kant- og bredvegetation må kun skæres, hvor vandløbsmyndigheden finder, at der er behov herfor af hensyn til de afvandingsmæssige interesser eller hensynet til brinkernes stabilitet.

Ved skæring af hensyn til afvandingsmæssige interesser skal kun stivstænglet urtevegetation skæres. Det drejer sig fortrinsvis om Tagrør, Dueurt, Dunhammer og Pindsvineknop.

I fiskevandsmålsatte vandløb (A, B1-B3) skal der pletvis efterlades brinkvegetation i den ene side af vandløbet af hensyn til fiskenes muligheder for at stå i skjul.

I naturlige vandløb med vekslende bunddybde skal der fortrinsvis efterlades udhængende brinkvegetation over fiskenes standpladser. Det er typisk i den dybe side af svingene, hvor strømrenden løber tæt langs brinken eller bag store sten i vandløbet.

I kanalagtige vandløb med ensformige bundforhold efterlades der pletvis 1-3 m lange bræmmer af bredvegetation.

Ved skæring af hensyn til brinkernes stabilitet er det fortrinsvis arterne, Hestehov, Bjørneklo og Stor Nælde der fjernes.

Træerne langs vandløbet må ikke beskadiges og selvsåede træer skal såvidt muligt bevares. Dog kan vandløbsmyndigheden foretage beskæring og udtynding.

4.8. Oprensning af sand og mudder

Oprensning må kun omfatte sand- og mudderaflejringer, hvorimod sten og grus ikke må fjernes. Enkeltliggende sten og trærødder over den regulativmæssige bundkote må ikke fjernes.

I vandløb med underliggende sten og grusbund skal lokale sedimentaflejringer såvidt muligt fjernes med skovl. Ved oprensning af større mængder aflejret materiale kan oprensningen udføres med maskine.

Under oprensning skal stabile overhængende brinker såvidt muligt bevares.

Ved maskinel vedligeholdelse vil oprensning først blive iværksat, når bundkoten på brinkfoden eller i strømrøden over længere strækninger ligger mere end 10 cm over de i regulativet angivne teoretiske koter, og det samtidig kan konstateres at det krævede mindste tværsnitsareal ikke er tilstede. Ved oprensning graves ikke dybere end 10 cm under de angivne koter.

For vandløbsstrækninger, hvor der ikke er fastsat krav til skikkelse foretages der normalt ikke nogen egentlig oprensning. Disse strækninger gennemgås en gang årligt med henblik på at fjerne spærringer - f. eks. sammenskyllede grene, væltede træer eller større brinkudskridninger.

4.9. Oplægning af oprenset materiale

Afskåret grøde- og kantvegetation skal såvidt muligt straks optages, dog kan den afskårne grøde drive med strømmen til opsamling på passende steder, hvis det kan ske uden afstrømningsmæssige og miljømæssige ulemper.

Afskåret grøde mv. lægges - hvis det er foreneligt med vedligeholdelsens tilrettelæggelse - ikke på skråningsanlægget, men op på vandløbets banketter.

Alle for vandløbet fremmede emner såsom plastik, sække, flasker og lignende opsamles fra vandløbet og oplægges på vandløbets banketter, hvorfra de fjernes af ejeren/brugeren.

4.10. Dispensationsmuligheder fra vedligeholdelsesbestemmelserne

Vandløbsmyndigheden kan dispensere fra vedligeholdelsesbestemmelserne, såfremt der opstår ekstraordinær grødevækst eller større aflejringer af bundmateriale m.v..

5. TILSYN

Tilsynet med vandløbene udøves af Lejre Kommune. For grænsevandløb udøver Lejre Kommune tilsyn med de vandløbsstrækninger for hvilke det, ifølge aftale med nabokommunen, er Lejre Kommune som foranstalter vedligeholdelsen udført.

Lodsejere og andre med interesse i de enkelte vandløb, som måtte finde vandløbets vedligeholdelsestilstand - eller specielle forhold vedrørende vandløbet - utilfredsstillende, kan rette henvendelse herom til Lejre Kommune, Teknisk Forvaltning.

DEL 3

REDEGØRELSE TIL REGULATIV FOR

Daruprenden med Møllerenden

INDHOLDSFORTEGNELSE

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET	1
2. REGIONPLAN	1
2.1 Vandområdeplan	1
2.2 Spildevandsplan	3
2.3 Vandindvindingsplan	3
2.4 Naturforvaltningsplan	3
2.5 Jordbrugsplan	4
3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER	4
3.1 Fiskebestand	4
3.2 Fiskeudsætninger	4
4. KONSEKVENSVURDERING	5
4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner	5
4.2 Bredejerforhold	6
4.3 Afstrømning	7
4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold	7
5. RESTAURERING OG BEPLANTNING	7

1. GRUNDLAGET FOR REGULATIVET

I henhold til § 9 i bekendtgørelse af 15. februar 1985 er der i det følgende redegjort for de planer, kendelser m.v. som har dannet grundlag for regulativet.

Derudover indeholder redegørelsen en gennemgang af konsekvenserne af det nye regulativ med hensyn til dimensioner, vedligeholdelse, afstrømning, samt de miljømæssige forhold.

2. REGIONPLAN

Regionplanen for Roskilde Amt 1993-2005 angiver de overordnede mål for udviklingen.

De væsentligste punkter heri, der har betydning for Daruprenden er i det følgende behandlet. Der er desuden medtaget oplysninger fra Lejre Kommunes spildevandsplan 1991.

2.1 Vandområdeplan

I henhold til Vandområdeplanen for Roskilde Amt af 1993 er Daruprenden målsat B3.

For denne målsætning gælder følgende:

B3 Karpesikevand/alsidigt dyre- og planteliv

Vandløb af denne type er oftest langsomtstrømmende, med ringe fald og sand/mudderbund.

I større vandløb kan der findes en alsidig fiskebestand bestående af ål, gedde, aborre, skalle, brasen m. fl. I mindre vandløb vil der ofte kun findes ål og hundestejle. De helt små vandløb kan være sommerudtørrende, men kan have et bevaringsværdigt plante- og dyreliv.

For en B3 målsætning gælder det, at faunaklassen ikke må overstige 2.

Faunaklassen angives med værdier mellem 1 og 4, se nedenstående skema.

Faunaklasse	Beskrivelse
1	Praktisk taget uforurenet
1.5	Overgangsform
2	Ret svagt forurenet
2.5	Noget forurenet
3	Ret stærkt forurenet
3.5	Meget stærkt forurenet
4	Overordentlig stærkt forurenet

Bedømmelsen af faunaklassen i vandløbet er baseret på undersøgelse af den lavere fauna. De enkelte arter har bestemte krav til vandkvaliteten, især iltindholdet. Ved at undersøge artssammensætningen kan det således afgøres, i hvor høj grad vandløbet er belastet af spildevand, idet ilten forbruges ved tilledning af spildevand.

Roskilde Amt overvåger løbende forureningstilstanden på 3 stationer i Daruprenden.

Ved regulativets st. ca. 200 har amtet ved undersøgelserne i 1988-93 fundet faunaklasse 2.5 og 3. Målsætningen var således ikke opfyldt.

Ved regulativets st. ca. 900 har amtet ved undersøgelserne i 1988-93 fundet faunaklasse 3 og 3.5. Målsætningen var således heller ikke her opfyldt.

Kort før udløbet i Langvad Å ved regulativets st. ca. 2800 har amtet ved undersøgelserne i 1988-93 fundet faunaklasse 2 og 2.5. Målsætningen var dermed opfyldt/tæt på at være opfyldt.

2.2 Spildevandsplan

I henhold til Lejre Kommunes spildevandsplan af 1991 med tillæg tilføres Daruprenden:

I samme tilløb - st. 1384 - tilledes afløbsvand fra Holbækmotorvejen, afløbsvand fra Statens planteavlstation (internt separatsystem, mekanisk renseanlæg, 70 p.æ.), afløbsvand fra Roskildehjemmet (internt separatsystem, Trix-anlæg, dim. 50 p.æ.) og afløbsvand fra beboelse i Ny Glim og benzintankanlæg (fælles-/separatsystem, mekanisk anlæg, 80 p.æ.).

I henhold til Lejre kommunes spildevandsplan med tillæg skal spildevandet fra Ny Glim afskæres til Glim renseanlæg inden 31. dec. 1996. Statens Planteavlstation skal tilsluttes offentligt anlæg, når dette er muligt.

Møllerenden modtager afløbsvand fra bebyggelsen ved Gøderupvej (fællessystem, trix-anlæg, dim. 40 p.æ.). I henhold til Lejre Kommunes spildevandsplan skal spildevandet afskæres til Gøderup inden 31. dec. 1996 (evt. lokal løsning).

2.3 Vandindvindingsplan

Daruprenden er beliggende udenfor "Områder med begrænsede vandindvindingsmuligheder".

2.4 Naturforvaltningsplan

Daruprenden nedstrøms Gøderupvej er beliggende i interesseområdet "Særligt værdifulde landskaber", hvor det bl.a. gælder:

- Egnskarakteristiske landskabstræk skal søges bevaret og i nødvendigt omfang plejet.
- Særlige landskabselementer af naturmæssig og kulturhistorisk art (vådområder, alléer, levende hegn, stendiger m.m.) bør bevares og værdifulde udsigtsmuligheder åbenholdes.
- Den landbrugsmæssige arealanvendelse skal søges opretholdt.
- Områderne skal friholdes for nye bebyggelser til ikke-jordbrugsmæssige formål.

2.5 Jordbrugsplan

Daruprendens omgivende arealer er udlagt som "Jorder af høj dyrkningsværdi". For arealer til landbrugsformål gælder bl.a.:

- Jorder af høj dyrkningsmæssig værdi uden andre regionale arealinteresser skal i videst muligt omfang forbeholdes landbrugsmæssig anvendelse.
- Marginale landbrugsjorde og jorder der udgår af normal landbrugsdrift bør, i det omfang hensynet til arealernes natur og miljømæssige værdi tilsiger det, opretholdes som ekstensivt udnyttede landbrugsarealer.
- Den amtslige indsats for at bevare naturværdier på de ekstensivt udnyttede landbrugsarealer skal i videst muligt omfang søges kombineret med nationale og internationale landbrugsstøtteordninger.

3. FISKEBESTAND OG FISKEUDSÆTNINGER

3.1 Fiskebestand

Kort opstrøms udløbet i Langvad Å er der ved amtets undersøgelser i 1992 fundet ørred. Fiskebestanden betragtes derfor som tilfredsstillende. Der er ved besigtigelse i forbindelse med regulativrevisionen observeret ørred op til Møllerendens fraløb, og hundestejler omkring st. 1800.

3.2 Fiskeudsætninger

Danmarks Fiskeri og Havundersøgelser har i 1991 udarbejdet en udsætningsplan for vandløb til Roskilde Fjord. Det er heri vurderet, at Daruprenden og Møllerenden er udmærkede ørredvande, men at Møllerenden var fundet meget stærkt forurenet. Forudsat forureningen standses foreslås 500 stk. ørredyngel udsat årligt.

4. KONSEKVENSVURDERING

4.1 Vandløbets skikkelse og dimensioner

I forbindelse med regulativrevisionen er det ikke fundet nødvendigt at nyopmåle hele Daruprenden og Møllerenden, idet Daruprenden på strækningen st. 451-1354 er rørlagt (med undtagelse af den korte strækning st. 900-968), og derfor må antages at henligge uforandret i henhold til regulativet for Daruprenden af 23/12 1982. Strækningen st. 0-450 er kort og det kan - med udgangspunkt i rørdløbet i st. 451 og overkørslen i st. 88 - ubesværet konstateres, om den faktiske bundkote på strækningen afviger fra den regulativfastsatte. På strækningen Daruprenden st. 1900-2956 og i Møllerenden er det efter besigtigelse vurderet, at det ikke er nødvendigt at nyopmåle pga. det kraftige fald og den overvejende faste stenbund.

Strækningen Daruprenden st. 1354-1900 er opmålt i oktober 1996. Der er ikke konstateret betydende forskel på strækningens længde efter nyopmålingen sammenlignet med længden af strækningen i henhold til regulativet af 23/12 1982. Stationeringen er derfor fra st. 1900 videreført fra regulativet af 1982.

Daruprenden

St. 0-451, st. 900-968 og 1354-1900

Ved revisionen af regulativet for strækningerne er dimensionerne i regulativ af 23/12 1982 videreført.

Regulativet for disse strækninger er udformet efter princippet om teoretisk geometrisk skikkelse, hvilket indebærer, at der med udgangspunkt i de opgivne bundkoter skal forefindes et mindste tværsnitsareal i vandløbene. Dette mindste tværsnitsareal er defineret ud fra de teoretiske dimensioner (bundbredde, fald og anlæg), der er angivet i regulativet. Anlægget fastsætter sideskråningernes hældning. Anlæg 1:1 svarer til 45 grader.

Hvor vandløbet tidligere skulle have en bestemt form, er der nu istedet opstillet krav om bortledning af den ønskede vandmængde. I praksis indebærer det, at lokale sandbanker o. lign., der ligger over den teoretiske bundkote, ikke skal fjernes såfremt en større bundbredde/dybde eller et større anlæg end fastlagt i regulativet kompenserer for den formindskelse af tværsnitsarealet, der forårsages af sandbanken.

St. 451-900 og st. 968-1354

Vandløbet er rørlagt på disse strækninger. Dimensionerne er videreført fra regulativ af 23/12 1982.

St. 1900-2956

Ved regulativrevisionen tillades et fald efter terrænet, fri bundbredde og frit anlæg. Faldet er stort til kraftigt og bunden består overvejende af grus og større sten, hvorfor bundkoten og det nuværende varierede bundprofil ikke vil ændres væsentligt.

Det er ved besigtigelse konstateret, at den faktiske bundbredde på strækningen generelt er betydeligt større end foreskrevet i regulativ af 23/12 1982.

Møllerenden**St. 0-134 og st. 172-218**

Dimensioner og forhold som for Daruprenden st. 1900-2956.

St. 134-144

Stenstrygets dimensioner er bestemmende for vandstanden umiddelbart opstrøms i Møllerenden (mølledam). Dimensionerne er videreført fra regulativ af 23/12 1982.

St. 144-172

Vandløbet er rørlagt på denne strækning. Dimensionerne er videreført fra regulativ af 23/12 1982.

4.2 Bredejerforhold

I forbindelse med vedtagelsen af naturbeskyttelsesloven i 1992 blev der samtidig vedtaget en ændring af vandløbslovens § 69 om bræmmer langs vandløb.

Ændringen er trådt i kraft d. 1 juli 1992 og medfører, at der i landzone skal være en 2 m bred udyrket bræmme langs hver side af den øvre kronekant i alle naturlige eller højt målsatte vandløb.

Daruprenden er omfattet af bestemmelsen om 2 m bræmmer.

Indenfor disse bræmmer må der ikke foretages jordbehandling, dyrkning eller plantning, ligesom der heller ikke må foretages terrænændringer eller opføres bygværker. Arealerne må afgræsses, men der skal i givet fald anbringes hegn mindst 1 m fra vandløbets øverste kronekant.

Vandløbsmyndigheden kan lade foretage beplantning indenfor 2 m bræmmerne med henblik på at bortskygge grøde, stabilisere brinker og skabe fiskeskjul.

Daruprenden er registreret efter naturbeskyttelseslovens § 3, hvilket indebærer, at der ikke må foretages ændringer i vandløbets forløb eller i tilstanden af moser eller lignende i tilknytning

til vandløbet.

4.3 Afstrømning

For Daruprenden st 0-1900 og Møllerenden st. 134-172 er de regulativmæssige dimensioner videreført fra regulativ af 23/12 1982, hvorved vandaflledningsevnen ikke påvirkes i væsentlig grad.

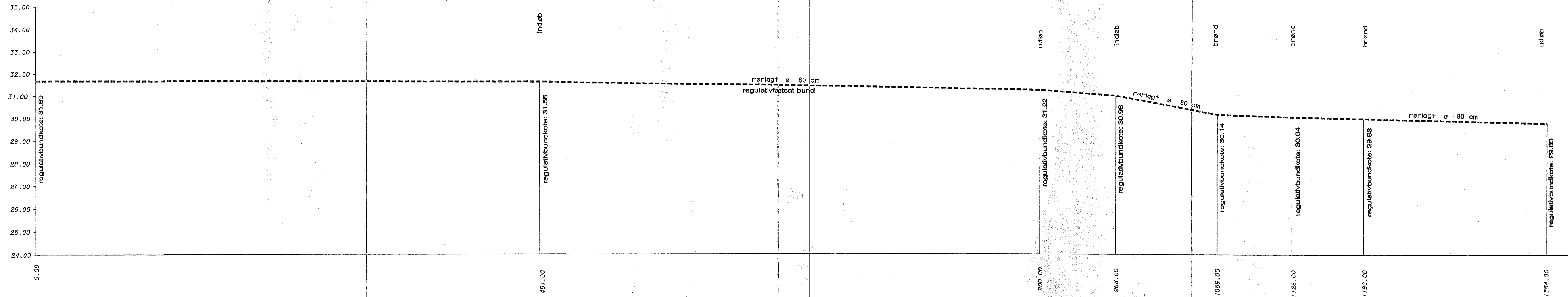
På strækningerne Daruprenden st. 1900-2956 og Møllerenden st. 0-134 og st. 172-218, hvor de tidligere dimensionskrav ophæves, påvirkes vandaflledningsevnen heller ikke i betydende grad, da faldet er stort til kraftigt og bunden fast, hvorved vandløbets nuværende forløb ikke vil ændres væsentligt.

4.4 Sammenfattende vurdering af de miljømæssige forhold

I Daruprendens åbne strækninger indtil st. 1900 er faldet for ringe til, at der kan opnås nogen væsentlig miljømæssig gevinst ved indsnævring af vandløbsprofilet og strømrændeskæring. Vedligeholdelsen er derfor kun ændret således, at der fremover overvejende skæres stivstænglet vegetation, mens der efterlades spredte grødebanker af lav pudeformet grøde. Det vurderes, at denne mere skånsomme vedligeholdelse vil medføre en vis forbedring af de miljømæssige forhold i vandløbet.

Daruprendens nedre del fra st. 1900 har et stort til kraftigt fald. Regulativets bestemmelser om strømrændeskæring og det tilladte frie forløb på strækningen vil bevare/øge vandløbets formvariation og naturlige præg. Vandløbets fysiske forhold vil hermed blive optimale for vandløbets ørredbestand, og den lavere vandløbsfauna.

koter

station

Højder 1:100

Længder 1:2000

Kotesystem: D. N. N.

LEJRE KOMMUNE

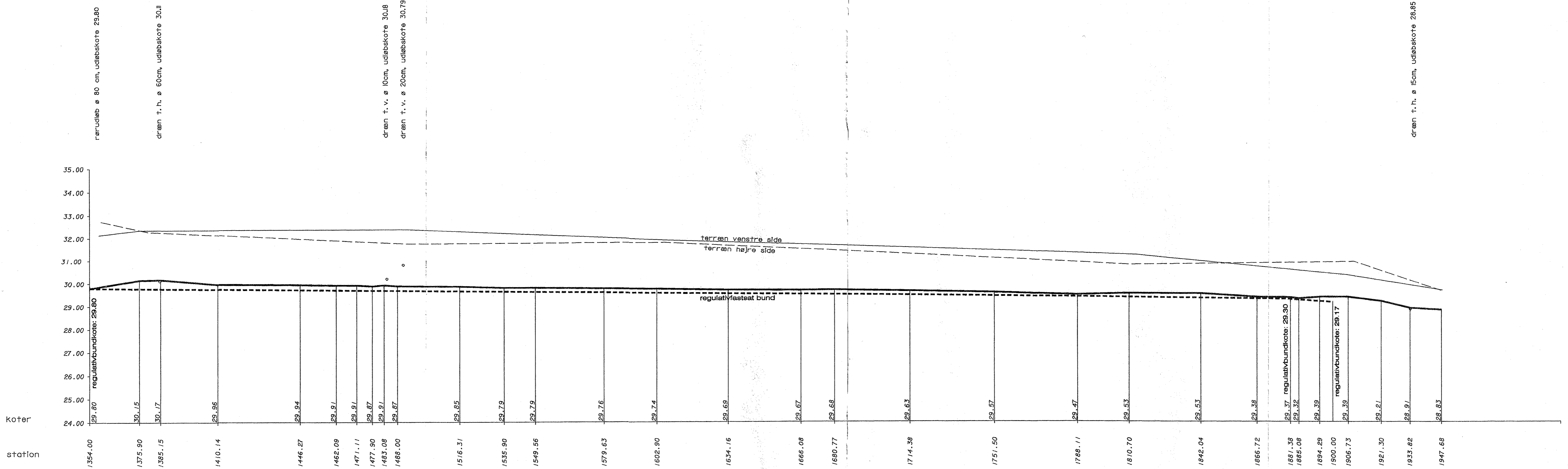
Daruprenden

Kommunevandløb nr 41

LANDINSPEKTØRFIRMAET TOFT & MALMSKOV
FARIMAGSVEJ 8, 4700 NÆSTVED telefon 53 72 01 49

Dato: maj 1997
Jr.nr.: 28379

Plan 1

koter

station

Højder 1:100

Længder 1:1000

Kotesystem: D. N. N.

LEJRE KOMMUNE	
Daruprenden	Kommunevandløb nr 41
LANDINSPEKTØRFIRMAET TOFT & MALMSKOV FARIMAGSVEJ 8, 4700 NÆSTVED telefon 53 72 01 49	Date: maj 1997 Jr.nr.: 28379
Plan 2	

